

Ένα ιδιαίτερα σοβαρό ζήτημα, που αφορά την ανθρώπινη υγεία και σχετίζεται με τα τεχνικά έργα, που γίνονται στα ήδη λειτουργούντα νοσοκομεία της χώρας, έθεσε με επιστολή του προς τη ΔΕΠΑΝΟΜ ο υφυπουργός Υγείας Αθανάσιος Γιαννόπουλος.

Πρόκειται για την επονομαζόμενη «ασπεργίλλωση των κατασκευών», μια λοίμωξη που πλήττει, κυρίως, τους βαριά νοσηλευομένους.

Η επιστολή κοινοποιήθηκε και στο ΤΕΕ, καθώς ο υφυπουργός αναφερόταν και σε «έλλειψη ενημέρωσης από πλευράς του» προς τα μέλη του, προκαλώντας την απάντηση του προέδρου του ΤΕΕ Γιάννη Αλαβάνου.

Τις δύο αυτές επιστολές, που παρουσιάζουν εξαιρετικό ενδιαφέρον, δημοσιεύουμε σήμερα:

Η επιστολή του υφυπουργού Υγείας

«Επανειλημμένα ο ελληνικός Τύπος, έχει διαπιστώσει ότι και στην

Ελλάδα ανάλογα με ό,τι συμβαίνει στο εξωτερικό, έχει τα τελευταία χρόνια αυξηθεί πολύ ο κίνδυνος εμφανίσεως επικινδύνων λοιμώξεων σε ασθενείς νοσηλευομένους για βαρέα νοσήματα σε νοσοκομεία, από μικροοργανισμούς (ζυμομύκτες), που διασπέρονται στο άμεσο περιβάλλον του νοσοκομείου από την εκτέλεση οικοδομικών έργων (ανεγέρσεων - κατεδαφίσεων) στα ίδια τα νοσοκομεία αυτά, (πρόκειται για τη διεθνώς γνωστή «ασπεργίλλωση»).

λωση των κατασκευών» / Construction Associated Aspergillosis).

Το πρόβλημα αυτό, για το οποίο υπάρχει ήδη αρκετή πείρα σε μεγάλα νοσοκομειακά κέντρα του εξωτερικού, αλλά και δυσάρεστη ανάλογη ελληνική εμπειρία είναι ιδιαίτερα σοβαρό λόγω της υψηλής θνησιμότητας των λοιμώξεων αυτών και λόγω των πρακτικών δυσχερειών διασφάλισεως ασφαλών συνθηκών νοσηλείας παραλλήλως με την ταυτόχρονη εκτέλεση οικοδομικών εργασιών (κατεδαφίσεων - ανακαίνισεων) στον ίδιο χώρο με το χώρο νοσηλεύ-

ας ή σε χώρο εφαπτόμενο αυτού.

Το πρόβλημα καθίσταται δυσχερέστατο εις τον τόπο μας λόγω των παρακάτω δεδομένων:

1. Παλαιότης πολλών νοσηλευτικών μονάδων που καθιστά αναπόφευκτα τα έργα αναπλάσεως. **2.** Περιορισμένη δυνατότητα από άλλα νοσοκομεία αντιμετώπισης περιστατικών βαρέων, όπως οι ογκολογικοί ασθενείς οι επιρρεπείς στην παραπάνω ειδική νοσοκομειακή λοιμωξη, πράγμα που πρακτικά εμποδίζει την προσωρινή νοσηλεία τους κάπου αλλού για όσο διαρκούν τα επικινδυνά έργα. **3.** Έλλειψη ενημέρωσης των τεχνικών και διοικητικών υπηρεσιών των νοσοκομείων για το παρα-

Και η απάντηση του προέδρου του ΤΕΕ

«Σε απάντηση του αρ. πρωτ. 2769/07.06.2007 εγγράφου σας προς τον Πρόεδρο της ΔΕΠΑΝΟΜ, το οποίο μας κοινοποιήσατε, σχετικά με το πρόβλημα της ειδικής νοσοκομειακής λοίμωξης «ασπεργίλλωση των κατασκευών», η οποία πλήττει τους βαριά νοσηλευομένους, όταν στα νοσοκομεία εκτελούνται οικοδομικές εργασίες, χωρίς να έχουν ληφθεί ειδικά μέτρα προστασίας των ασθενών, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Μας προκαλεί έκπληξη η απόδοση ευθυνών για πιθανές ελλείψεις ή/και παραλείψεις της Πολιτείας σε φορείς, όπως το ΤΕΕ, που δεν είναι αρμόδιοι

ούτε για την επιβολή μέτρων, ούτε για τον έλεγχο της εφαρμογής τους, αλλά η δράση και λειτουργία τους είναι καθαρά συμβουλευτική και ενημερωτική προς την Πολιτεία και τα μέλη τους.

Η καθιέρωση ειδικών προδιαγραφών ασφαλείας κατά την εκτέλεση οικοδομικών εργασιών σε ήδη λειτουργούντα νοσοκομεία δεν χρειάζεται να θεσμοθετηθεί, καθώς όλα τα μέτρα ασφαλείας σε όλα τα τεχνικά έργα περιλαμβάνονται στο Σχέδιο Ασφάλειας και Υγείας (ΣΑΥ), το οποίο, βάσει του Π. Δ/τος 305/1996, είναι υποχρεωτικό να εκπονεύται στη φάση μελέτης του τεχνικού έργου και να εφαρμόζεται στη φάση της κατασκευής του, και μά-

λιστα αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα των τευχών δημοπράτησης κάθε δημοσίου έργου. Επιπλέον, βάσει του Ν. 1568/1985 και των Π. Δ/των 294/1988 και 17/1996, όλες οι επιχειρήσεις του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα, άρα και τα νοσοκομεία, είναι υποχρεωμένες να διαθέτουν Τεχνικό Ασφαλείας και Γιατρό Εργασίας για την πρόληψη του επαγγελματικού κινδύνου. Δεν χρειάζομαστε, συνεπώς, και άλλη νομοθεσία, αλλά αυστηρή εφαρμογή της ήδη υπάρχουσας. Και αυτό είναι ευθύνη και αρμόδιότητα της Πολιτείας και όχι συμβουλευτικών φορέων, όπως το ΤΕΕ.

Φυσικά, για τον έλεγχο της εφαρμογής των ισχυουσών διατάξεων απαιτείται ικανός αριθμός Μηχανικών, οι οποίοι θα στελεχώσουν τις Τεχνικές

πάνω πρόβλημα, και έλλειψη σαφών προδιαγραφών ειδικής ασφαλείας. **4.** Ανυπαρξία ακόμη στην Ελλάδα ειδικής περί το θέμα εκπαιδεύσεως από τα ιδρύματα εκπαιδεύσεως των αρμοδίων τεχνικών και μηχανικών (Πολυτεχνεία - ΤΕΙ), σε συνδυασμό με παντελή, εξ όσων μπορούμε να γνωρίζουμε, έλλειψη σχετικής ενημέρωσης από πλευράς Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος των μελών του. **5.** Επισημαίνεται η συχνή αναφορά εις τη διεθνή πλέον βιβλιογραφία όχι μόνον του φαινομένου και των μέσων ελέγχου του (που βεβαίως δεν είναι ούτε απλά, ούτε πάντοτε ευκόλως εφαρμόσιμα, ούτε αδάπανα),

αλλά και των νομικών συνεπειών σχετικώς προς ενδεχόμενες ευθύνες των διοικήσεων νοσοκομείων αλλά και τεχνικών σε περιπτώσεις που διαπιστώθηκε συσχέτιση των παραπάνω βαρέων κρουσμάτων με κατασκευές για τις οποίες δεν είχαν ληφθεί ειδικά μέτρα ασφαλείας και απομονώσεως του χώρου εργασιών από τους χώρους ειδικής νοσηλείας. Παραπέμπω για το θέμα σε πηγές προσιτές στο Διαδίκτυο (Ιντερνετ).

Επί τη βάσει των παραπάνω παρακαλούμε να προτείνετε το ταχύτερο ληπτέα μέτρα προς:

1. Ενημέρωση των υπευθύνων διοικήσεων των νοσοκομείων επί

της ανάγκης τηρήσεως σε οικοδομικές κατασκευές που γίνονται μέσα σε χώρο νοσοκομείου προσθέτων μέτρων ειδικής ασφαλείας των ευασθήτων ασθενών (ογκολογικών, ακτινοβολουμένων, υπό κημειοθεραπεία, αιματολογικών κλπ.). **2.** Καθιέρωση τυχόν ειδικών προδιαγραφών ασφαλείας που να έχουν εντολή να τηρούν αυστηρά τα νοσοκομεία σε περίπτωση εκτελέσεως τέτοιων έργων. Οι προδιαγραφές αυτές να αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των τεχνικών υποχρεώσεων του όλου έργου. **3.** Καθιέρωση συστηματικής καταγραφής και αναφοράς των «μυκητιάσεων των κατασκευών» στα νο-

σοκομεία ώστε από την ανάλυση να εξαχθούν χρήσιμα συμπεράσματα προφυλάξεως. **4.** Τακτική ενημέρωση των υπηρεσιών σχετικώς με ό,τι συμβαίνει και τηρείται εν προκειμένω από άλλες χώρες της ΕΕ και τις ΗΠΑ από πλευράς προδιαγραφών ασφαλείας νοσοκομειακών κατασκευών. **5.** Καταγραφή τυχόν υπηρετούντων ειδικών περί το θέμα τεχνικών του Δημοσίου ώστε να αξιοποιηθούν οι γνώσεις τους προς ασφάλεια της ειδικής κατηγορίας νοσηλευομένων. **6.** Για μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα προτείνουμε την εν προκειμένω συνεργασία σας με το ΚΕΕΛΠΝΟ, το ΤΕΕ, τα Πολυτεχνεία, ΤΕΙ κλπ.».

Οι κατασκευές και οι ασθένειες των νοσοκομείων

Υπηρεσίες των νοσοκομείων και θα καλύψουν τις παραμένουσες κενές θέσεις, οι οποίες, προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία για την εύρυθμη λειτουργία των νοσοκομειακών εγκαταστάσεων. Επιπλέον, η ύπαρξη Τεχνικών Ασφαλείας και Γιατρών Εργασίας θα βελτιώσει τις συνθήκες εργασίας των εργαζομένων στα νοσοκομεία και θα διασφαλίσει τις συνθήκες διαβίωσης των ασθενών κατά τη διάρκεια της νοσηλείας τους. Σας καλούμε, λοιπόν, να προβείτε στις απαραίτητες ενέργειες για τη στελέχω-

ση των Τεχνικών Υπηρεσιών των Νοσοκομείων με Μηχανικούς και τον ορισμό Τεχνικών Ασφαλείας και Γιατρών Εργασίας σε όλα τα νοσοκομεία της χώρας.

To TEE έχει μακροχρόνια και άριστη συνεργασία τόσο με την ΔΕΠΑΝΟΜ, όσο και με την Πολυτεχνεία της χώρας και έχει ως πάγια τακτική του την αξιοποίηση της επιστημονικής και επαγγελματικής εμπειρίας των μελών του προς όφελος του κοινωνικού συνόλου. Ειδικά δε για τα θέματα της Ασφαλείας και Υγείας των

εργαζομένων, έχει αναπτύξει μακροχρόνια ενημερωτική και επιμορφωτική δράση, μέσω:

1. της Μόνιμης Επιπροπής "Υγείνης και Ασφάλειας στους Εργασιακούς Χώρους", η οποία αποτελείται από Διπλωματούχους Μηχανικούς, στελέχη του Ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα και εξειδικευμένους στο εν λόγω θέμα, παρακολουθεί όλες τις εξελίξεις στο θέμα και ενημερώνει τα Μέλη μας μέσω ανακοινώσεων στο Ενημερωτικό Δελτίο του ΤΕΕ και στοχευμένων εκδηλώσεων,

2. της λειτουργίας Γραφείου "Υγείνης και Ασφάλειας της Εργασίας", το οποίο είναι στελεχωμένο με Διπλωματούχο Μηχανικό, Διδάκτορα σε Θέματα Ασφάλειας της Εργασίας και απαντά σε ερωτήσεις και απορίες μελών μας και μη σε καθημερινή βάση,

3. του Ινστιτούτου Εκπαίδευσης και Επιμόρφωσης Μελών του ΤΕΕ (ΙΕΚΕΜ-ΤΕΕ), το οποίο επίσημά είναι επιμορφώνει Τεχνικούς Ασφαλείας και εργοδότες σε θέματα ασφάλειας.

Όσον αφορά το εξειδικευμένο θέμα της ασπεργίλλωσης των κατασκευών, εξ όσων μας πληροφόρησε η ΔΕΠΑΝΟΜ, υπάρχουν ήδη κατευθυντήριες οδηγίες για την πρόληψη των νοσοκομειακών λοιμώξεων που σχετίζονται με τις κατασκευές, οι οποίες έχουν εκπονηθεί από διεπιστημονική ομάδα εργασίας υψηλοτάπου επιστημονικού επιπέδου και έχουν ενσωματωθεί στις συμβατικές υποχρέωσεις του αναδόχου του έργου.

Επειδή το θέμα είναι ιδιαίτερα σοβαρό, καθόσον αφορά την ανθρώπινη υγεία, δεσμευόμαστε να ενημερώσουμε ειδικά γ' αυτό τα Μέλη μας και να συνεργαστούμε με την ΔΕΠΑΝΟΜ για την ενσωμάτωση των οδηγιών αυτών και στα Σχέδια Ασφαλείας και Υγείας (ΣΑΥ) όλων των τεχνικών έργων που θα εκτελεστούν σε λειτουργούντα ήδη νοσοκομεία και να σας ενημερώσουμε σχετικά».

Ενα πλήθος προβλημάτων έχουν δημιουργήσει τραγελαφική, όσο και επικίνδυνη, κατάσταση στην εγχώρια αγορά Φωτοβολταϊκών Συστημάτων (Φ/Β), η οποία οδηγείται μαθηματικά σε αδιέξοδο. Οι συνθήκες που έχουν διαμορφωθεί στον τομέα οδηγούν σε τελείως λανθασμένο δρόμο, με ασήμαντα οφέλη και με μεγάλη επιβάρυνση της εθνικής οικονομίας, των καταναλωτών και των εν δυνάμει επενδυτών.

Ο Πρόεδρος του ΤΕΕ, **Γιάννης Αλαβάνος**, μετά από ενδελεχή μελέτη όλων των δεδομένων από τις αρμόδιες επιστημονικές επιτροπές, έ-

του Αναπτυξιακού Νόμου).

Θυμίζουμε ότι με το νόμο 3468/06 για την ηλεκτροπαραγωγή από ΑΠΕ και από Συμπαραγωγή Υψηλής Απόδοσης, θεσπίστηκε Πρόγραμμα Ανάπτυξης Φωτοβολταϊκών Σταθμών με την πρώτη φάση υλοποίησής του να λήγει την 31.12.2020 και να αναφέρεται στην ανάπτυξη Φ/Β συνολικής ισχύος τουλάχιστον 500 MW_p που συνδέονται με το διασυνδεδεμένο σύστημα και επιπλέον συνολικής ισχύος τουλάχιστον 200 MW_p στα μη διασυνδεδεμένα νησιά. Επίσης, με τον ίδιο νόμο θεσπίστηκαν υψηλές τιμές αγοράς της παραγόμενης kWh από Φ/Β Συστήματα (400-

των 1,5 δισ. ευρώ), που δεν θεωρείται η καλύτερη αξιοποίηση δημοσίου χρήματος.

- Στην υπέρογκη επιβάρυνση των καταναλωτών ηλεκτρικού ρεύματος από τον υπερδεκαπλασιασμό του Ειδικού Τέλους ΑΠΕ, που θα προκύψει ως άμεση συνέπεια των υψηλών τιμών της Φ/Β kWh. Κρίνεται ιδιαίτερα δύσκολο να γίνει αποδεκτή η αύξηση τόσο κατά 7% του τυπικού οικιακού λογαριασμού ηλεκτρικού ρεύματος

Τραγελαφική και επικίνδυνη η κατάσταση στα φωτοβολταϊκά

στειλε τις προηγούμενες ημέρες στον υπουργό Ανάπτυξης **Δημήτρη Σιούφα** μακροσκελή επιστολή -παρέμβαση, επισημαίνοντας τα σοβαρά προβλήματα που έχουν εμφανιστεί στον ευαίσθητο αυτόν ενεργειακό και περιβαλλοντικό τομέα.

Το ΤΕΕ, όπως τονίζεται, προτείνει την άμεση αναστολή του Προγράμματος Ανάπτυξης Φ/Β της ΡΑΕ και τον επανασχεδιασμό του εντός σύντομου χρονικού διαστήματος, με περισσότερη τεκμηρίωση και ρεαλισμό. Το νέο πρόγραμμα θα πρέπει να διαμορφωθεί μετά από εμπειριστατωμένη μελέτη και ουσιαστική διαβούλευση με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, δημόσιους και ιδιωτικούς, και να ενταχθεί πλήρως στο Μακροχρόνιο Εθνικό Ενεργειακό Σχεδιασμό της χώρας. Θα πρέπει να διακρίνεται για τους συγκεκριμένους και ρεαλιστικούς στόχους (ποσοτικούς / ποιοτικούς, διαχρονική εξέλιξη, γεωγραφική κατανομή, κατανομή ισχύων κλπ.), τα αναλυτικά χρονοδιαγράμματα εφαρμογής, τις συγκροτημένες δέσμεις μέτρων, κινήτρων και ενεργειών, αυστηρά καθορισμένους προϋπολογισμούς και εξασφαλισμένες πηγές χρηματοδότησης (π.χ. στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2007-2013 και

500 ευρώ/MWh ανάλογα με την ισχύ τους -μικρότερη ή μεγαλύτερη των 100 kW_p- και την εγκατάστασή τους στην ηπειρωτική χώρα ή στα μη διασυνδεδεμένα νησιά). Οι τιμές αυτές είναι οι υψηλότερες στην Ευρώπη και δεν φαίνεται να προέκυψαν μετά από κατάλληλες οικονομικές και ενεργειακές αναλύσεις, αλλά ούτε την εξυπέρετηση κοινωνικών, οικονομικών και αναπτυξιακών στόχων.

Η ΡΑΕ κατέρτισε Πρόγραμμα Ανάπτυξης Φ/Β, σύμφωνα με το οποίο σχεδιάζεται να αδειοδοτηθεί έως την 31.12.2009 έως και το 90% της συνολικής ισχύος του Προγράμματος, δηλαδή 450 MW_p στο διασυνδεδεμένο σύστημα και 180 MW_p στα μη διασυνδεδεμένα νησιά. Επίσης η ΡΑΕ κατένειψε την ισχύ των 200 MW_p για το διασυνδεδεμένο σύστημα ανά Διοικητική Περιφέρεια, καθώς και ανά εγκατεστημένη ισχύ Φ/Β συστήματος, όπως και την ισχύ των 200 MW_p στα μη διασυνδεδεμένα νησιά.

Με βάση αυτά τα δεδομένα, έχει διαμορφωθεί σήμερα το «εκρηκτικό» πρόβλημα των Φ/Β στη χώρα μας, που συνίσταται:

- Στην υπέρογκη επιβάρυνση του ελληνικού Δημοσίου για επικορηγήσεις Φ/Β Συστημάτων ισχύος 700 MW_p (εκτιμάται ότι θα είναι της τάξης

μόνο για τα φωτοβολταϊκά και για περίοδο 20 ετών (σύμφωνα και με τους υπολογισμούς και της ίδιας της ΡΑΕ), όσο και από τις επιχειρήσεις η σημαντική αύξηση του λειτουργικού τους κόστους, μέσω της αύξησης του λογαριασμού ηλεκτρικού ρεύματος.

Επιπροσθέτως:

Οι ποσοτικοί στόχοι που έχουν τεθεί είναι υπερβολικοί. Η ετήσια ισχύς σχεδιασμού για το έτος 2007 (350 MW_p) ξεπερνά το ήμισυ της ετήσιας παραγωγικής δυναμικότητας της ευρωπαϊκής βιομηχανίας Φ/Β και το 40% της ευρωπαϊκής αγοράς (2006). Τέτοιοι στόχοι ελαχιστοποιούν το κοινωνικο-οικονομικό όφελος αφού δεν συμβάλλουν στη δημιουργία βιώσιμης αγοράς και δεν αποτελούν κί-

νητρού για σοβαρές βιομηχανικές και κατασκευαστικές επικειρηματικές δράσεις, ούτε βέβαια οδηγούν στην αύξηση της απασχόλησης. Οι συγκεκριμένοι στόχοι θα προκαλέσουν, επίσης, και άλλες σοβαρές παρενέργειες στην αγορά, όπως η έλλειψη εξοπλισμού, η αύξηση τιμών, οι ευκαιρίες για διοχέτευση εξοπλισμού αμφιβόλου ποιότητας, που θα πληρωθεί και με δημόσιο χρήμα κλπ.

Δεν έχουν επιλυθεί βασικά αδειο-

δίκτυο με λογικό κόστος και σε τακτά χρονικά διαστήματα.

Η μη ορθολογική κατανομή των μεγεθών των Φ/Β Συστημάτων έχει ως αποτέλεσμα το ενδιαφέρον να εστιάζεται σε μεγάλες Φ/Β μονάδες ισχύος πάνω από 1 MW_p με κύριο χαρακτηριστικό την αδυναμία δημιουργίας και λειτουργίας βιώσιμης αγοράς που συμβάλλει στην ανάπτυξη βιομηχανικών δραστηριοτήτων και συγχρόνως τη δέσμευση αγροτικής

έχουν καλλιεργήσει υπερβολικές προσδοκίες στους επενδυτές, με αποτέλεσμα τη δημιουργία μίας πραγματικής φρενίτιδας επενδυτικού ενδιαφέροντος, χωρίς προηγούμενο στην ευρωπαϊκή και διεθνή αγορά. Έως την 11.6.2007 είχαν υποβληθεί στη PAE αιτήσεις για αδειοδότηση Φ/Β Συστημάτων συνολικής ισχύος άνω των 2.500 MW_p! Οι εν δυνάμει επενδυτές κινούνται με υπερβολικά αυξημένο ενδιαφέρον, αλλά χωρίς

κους, που θα οδηγήσει σε υγιή ανταγωνισμό, σταθερή οργάνωση και συνεχή μείωση κόστους, μέσα σε ένα ευνοϊκό κλίμα για την ανάπτυξη βιομηχανικών και κατασκευαστικών δραστηριοτήτων, τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και διαίτερα χωρίς αισθητή επιβάρυνση των καταναλωτών.

Θα πρέπει το πρόγραμμα και η γενικότερη προστάθεια να συνοδευτεί από υποστρικτικούς μηχανισμούς, με βάση κυρίως την τιμολόγηση αγοράς της ηλεκτρικής ενέργειας μετά από οικονομική ανάλυση (feed-in tariff), καθώς και από τις αναγκαίες ερευνητικές εργασίες για ασφαλείς και αποδοτικές εφαρμογές και απόκτηση τεχνογνωσίας.

Ιδιαίτερη σημασία θα πρέπει να δοθεί στην ουσιαστική και ποιοτική συνεισφορά των Φ/Β στη λειτουργία του συνόλου των συστημάτων ηλεκτρικής ενέργειας (διασυνδεδεμένο και νησιωτικό), για την κάλυψη της ζήτησης φορτίου με μείωση των απωλειών ισχύος στα δίκτυα μεταφοράς και διανομής, μείωση των φορτίων των γραμμών και των υποσταθμών, υποκατάσταση ακριβών και μη φιλικών προς το περιβάλλον καυσίμων. Και όλα αυτά με μεγιστοποίηση του οικονομικού και κοινωνικού οφέλους και με συγκεκριμένα και μετρήσιμα περιβαλλοντικά οφέλη.

Κατά την άποψη του ΤΕΕ, κατά προτεραιότητα θα πρέπει να υποστηριχτούν οι εφαρμογές Φ/Β Συστημάτων του αμιγούς οικιακού τομέα (π.χ. ισχύος μέχρι 10 KW_p) και γενικότερα του κτιριακού τομέα (με ενσωμάτωση των Φ/Β στο κέλυφος του κτιρίου και στις στέγες). Γενικά, να θεσπιστεί διακριτή υποστήριξη των μικρών Φ/Β μονάδων με προτεραιότητα εφαρμογών στα νησιά. Με άλλα λόγια πρέπει να στηριχτούν οι αυτοπαραγωγοί που δεν συνδέονται στο δίκτυο ηλεκτρικής ενέργειας με την υψηλότερη δυνατή επιχορήγηση του κόστους επένδυσης.

Ο τομέας των ΑΠΕ είναι εξαιρετικά σημαντικός στις επόμενες δεκαετίες για τη χώρα μας, καθώς η ΕΕ έχει θέσει ως ελάχιστο στόχο της διείσδυσής τους στο ενεργειακό ισοζύγιο το 20% έως το 2020 (το πλαίσιο της Οδηγίας αναμένεται το φθινόπωρο).

δοτικά, χωροταξικά, πολεοδομικά, θεσμικά και τεχνικά θέματα. Τούτο ισχύει μάλιστα στο μέγιστο βαθμό για τις αριγάτως οικιακές εφαρμογές των Φ/Β Συστημάτων (π.χ. ενσωμάτωση Φ/Β στο κτίριο), που αποτελούν τον αποδοτικότερο τομέα των Φ/Β για την εθνική οικονομία και μεγιστοποιούν τα οικονομικά και κοινωνικά οφέλη. Οι εφαρμογές στον οικιακό τομέα είναι πρακτικά αδύνατες, γιατί θα πρέπει αυτές να αποτελέσουν επικειρηματική δραστηριότητα για όλη τη διάρκεια ζωής της Φ/Β εγκατάστασης (>25 έτη).

Δεν έχουν μελετηθεί οι επιπτώσεις των Φ/Β Συστημάτων στο ελληνικό σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας και ιδιαίτερα η πρόσβαση και σύνδεση στο

γης για πολλά χρόνια. Παράλληλα, τα προσδοκώμενα οφέλη (μειωμένες απώλειες ισχύος, μείωση των φορτίων των γραμμών μεταφοράς και πρωτεύουσας διανομής και των υποσταθ-

μερών κρότηση και έγκυρη πληροφόρηση (και ήδη με σημαντικές δαπάνες), για υλοποίηση Φ/Β εφαρμογών κάθε είδους, με προφανή στόχο το «γρήγορο και εύκολο κέρδος».

Αναστολή και άμεσο επανασχεδιασμό του προγράμματος ανάπτυξης φωτοβολταϊκών συστημάτων προτείνει το ΤΕΕ

μών μέσης και χαμηλής τάσεως) από τη χρήση διεσπαρμένης παραγωγής δεν θα επιτευχθούν, αλλά θα υπάρχει υψηλή επιβάρυνση των καταναλωτών.

Επισημαίνεται ότι η υψηλή τιμολόγηση της Φ/Β kW_h, σε συνδυασμό με αναμενόμενες υψηλές επιδόσησες του αναπτυξιακού νόμου για τα Φ/Β,

έχοντας όλα αυτά υπόψη, αλλά σύμφωνα και με τη διεθνή εμπειρία, κατά την άποψη του ΤΕΕ οι βασικοί στόχοι του προγράμματος για την ανάπτυξη των Φ/Β εφαρμογών στη χώρα μας, θα πρέπει να αποβλέπουν στη δημιουργία και λειτουργία βιώσιμης αγοράς, με ρεαλιστικούς στό-

Hκατάρτιση του Εθνικού Κτηματολογίου βρίσκεται σε κρίσιμη καμπή. Ο κίνδυνος να οδηγηθεί αυτό το μείζον για τη χώρα μας έργο σε νέες περιπέτειες ορατός.

Σ' αυτές τις φράσεις συνοψίζεται η άποψη του ΤΕΕ για την κατάσταση που έχει διαμορφωθεί για «το μεγαλύτερο από τα μεγάλα έργα» στη χώρα μας μετά από τις πρόσφατες εξελίξεις και κυρίως τις αποφάσεις της «Κτηματολόγιο ΑΕ» να προχωρήσει ορισμένες μελέτες.

Για να αποτραπεί ένα τέτοιο εν-

ένα μεγάλο και σύνθετο έργο -στο οποίο μάλιστα θα κληθούν να συμμετέχουν εκατομμύρια πολίτες- σε αντίθεση με το επιστημονικό και παραγωγικό δυναμικό της χώρας.

Σύντομος πραγματικός απολογισμός

Δώδεκα (12) χρόνια από την έναρξη του Προγράμματος το 1995, έχει υλοποιηθεί μόνο το 17% του έργου (σε έκταση της χώρας το 6%). Από το 1997 και μετά δεν έχει ενταχθεί στο Εθνικό Κτηματολόγιο ούτε ένα στρέμμα, πέραν όσων είχαν ως τότε προκηρυχθεί.

νία της Πληροφορίας» του Γ' ΚΠΣ. Πλην, όμως, σημαντικές προϋποθέσεις αξιοποίησης αυτού του Προγράμματος που οι φορείς είχαν θέσει από 30-6-2004, δεν έχουν εκπληρωθεί.

Συγκεκριμένα:

Το έργο «Ψηφιακές βάσεις δεδομένων των «ενεργών» τίτλων των υποθηκοφυλακείων των αστικών περιοχών» δεν υλοποιείται στο πλαίσιο μιας ενιαίας μελέτης Κτηματογράφησης. Αντιθέτως πρωθεύεται η υλοποίηση σε δύο ανεξάρτητες, αλλά και παράλληλες φάσεις, που μάλιστα θα αναληφθούν κατά

Ορατός ο κίνδυνος να οδηγηθεί το Κτηματολόγιο

δεκόμενο, το ΤΕΕ –όπως τονίζεται– καλεί τους αρμόδιους φορείς και ειδικά τον Υπουργό ΠΕΧΩΔΕ, να αποδεχτούν τις προτάσεις της Διεπιστημονικής Επιτροπής (ΤΕΕ, ΔΣΑ και ΓΕΩΤΕΕ) και να προχωρήσουν αμέσως στην:

- Ακύρωση του διαγωνισμού «Ψηφιακές βάσεις δεδομένων των «ενεργών» τίτλων των υποθηκοφυλακείων των αστικών περιοχών» και την Προκήρυξη Μελετών Κτηματογράφησης για τις ίδιες περιοχές
- Ανασύνταξη των Προδιαγράφων Κτηματογράφησης και του Τιμολογίου Κτηματογράφησης.
- Προκήρυξη σύνταξης δασικών χαρτών για τους 107 ΟΤΑ και, τέλος, στον
- άμεσο και κατά προτεραιότητα σχεδιασμό της λειτουργίας των οριστικών κτηματολογικών γραφείων.

Κι όλα αυτά γιατί σήμερα ακολουθείται από την «Κτηματολόγιο ΑΕ» σχεδιασμός, που μπορεί να οδηγήσει το Εθνικό Κτηματολόγιο σε νέες εμπλοκές και καθυστερήσεις.

Για το ΤΕΕ και όλους τους άλλους συνεργαζόμενους φορείς στην προσπάθεια κατάρτισης και λειτουργίας του Εθνικού Κτηματολογίου στη χώρα μας, εγείρει ερωτήματα η αναπτυλόγητη εμμονή της «Κτηματολόγιο ΑΕ» να υλοποιήσει

Για 7 χρόνια το έργο επανασχεδιάζεται και ταυτόχρονα αποτελεί αντικείμενο αναίτιων πολιτικών διαχιφισμών. Η θετική εξέλιξη του Ν. 3481/2006, που εξασφαλίζει τη χρηματοδότηση του έργου, όπως και η προκήρυξη υπό κτηματογράφηση 107 ΟΤΑ, ακυρώνεται από το σχεδιασμό σύνταξης. Οι θετικές προβλέψεις του ίδιου νόμου για την τήρηση των κτηματολογικών δεδομένων και η θετική έναρξη λειτουργίας του κτηματολογίου σε πάνω από 90 περιοχές εξυπηρετείται από τα Υποθηκοφυλακεία –τα μετονομασθέντα σε Μεταβατικά Κτηματολογικά Γραφεία– που όμως δεν μπορούν αντικειμενικά να ανταποκριθούν στο έργο της τήρησης, ενημέρωσης, διόρθωσης των κτηματολογικών δεδομένων.

Ο σχεδιασμός υλοποίησης του έργου των νέων κτηματογραφήσεων

Η σημερινή διοίκηση της «Κτηματολόγιο ΑΕ» είναι αλήθεια ότι υλοποιεί ουσιαστικά τον προγραμματισμό της προηγούμενης διοίκησης (επί υπουργίας Βάσως Παπανδρέου) και συγκεκριμένα το έργο «Υποδομή Δεδομένων και Τεχνολογίας Πληροφοριών για ένα Σύγχρονο Κτηματολόγιο» του Επικειρησιακού Προγράμματος «Κοινω-

κανόνα από διαφορετικούς αναδόχους και δίχως προηγουμένως να έχει προσδιοριστεί επακριβώς το περιεχόμενο και ο τρόπος σύνταξης της κάθε φάσης. Είναι αυτονότο ότι αυτό συνεπάγεται άσκοπη επανάληψη εργασιών. Για παράδειγμα, οι δηλώσεις και τα συνοδευτικά έγγραφα θα ελεγχθούν τουλάχιστον τρεις φορές (έλεγχος υποχρεωτικών πεδίων, επεξεργασία δήλωσης στην α΄ φάση, επεξεργασία δικαιωμάτων στη β΄ φάση). Οι ιδιοκτήτες των ακινήτων θα κληθούν δύο φορές να προσδιορίσουν τα ακίνητά τους (μία προσεγγιστική στην α΄ φάση και μία οριστική στη β΄ φάση). Είναι προφανές ότι μια τέτοια μεθοδολογία αυξάνει αναιτούλογητα το κόστος του έργου και πολλαπλασιάζει την ταλαιπωρία των πολιτών.

Το έργο της «Οριοθέτησης δασών», δεν μπορεί να αποτελέσει από μόνο του στοιχείο ικανό για τη σύνταξη των δηλώσεων των Δασικών Υπηρεσιών και έτσι δεν θα είναι χρήσιμο για το έργο του Εθνικού Κτηματολογίου. Οι εναλλακτικές λύσεις που προτάθηκαν, ώστε το παραδοτέο να είναι αξιοποίησιμο στη σύνταξη δασικών χαρτών, όπως οριοθέτηση επί πρόσφατων ορθοφωτοχαρτών, οριοθέτηση περιοχών «Natura»

κλπ. δεν έγιναν αποδεκτές.

Στις υπό ένταξη στο Εθνικό Κτηματολόγιο 107 αστικές περιοχές είναι και σκόπιμο και χρήσιμο να προκηρυχθεί συγχρόνως με τη μελέτη κτηματογράφησης και η μελέτη σύνταξης του δασικού χάρτη. Η προετοιμασία που έχει γίνει γι' αυτές τις μελέτες είναι κατά την άποψή μας ανεπαρκής. Για παράδειγμα, η σύνταξη ορθοφωτοχαρτών του 1945 –παραπότη υπόβαθρο για τη σύνταξη των δασικών χαρτών– δεν έχει ξεκινήσει ακόμη. Οι προϋποθέσεις και διασφαλίσεις υλοποίησης άλλων μέτρων, όπως, π.χ., για

θώς σε σύνολο 12 μελετών για τις «ψηφιακές βάσεις δεδομένων» που προκρήθηκαν, για μία (1) μελέτη δεν εκδηλώθηκε κανένα ενδιαφέρον, ενώ για οκτώ (8) υπάρχει μόνο ένας υποψήφιος για την καθεμία, γεγονός που δεν διασφαλίζει τις στοιχειώδεις συνθήκες, τόσο για την επιτυχία του διαγωνισμού, όσο και αυτού καθ' αυτού του έργου. Η εξέλιξη αυτή ήταν επόμενη αφού μόλις το ένα τέταρτο όσων εταιρειών είχαν δικαίωμα να συμμετάσχουν, έλαβε μέρος και αυτό σε μια εποχή έντονης υποαπασχόλησης των μελετητικών εταιρειών, που υ-

πιτυκία και η καθιέρωση του Εθνικού Κτηματολογίου εξαρτάται από την ένταξη νέων περιοχών στο Πρόγραμμα, με την προκήρυξη μελετών Κτηματογράφησης. Σε αυτό το πλαίσιο, αξιοποιώντας την εμπειρία που αποκτήθηκε και με βάση ένα ολοκληρωμένο σχέδιο κατέθεσε στις 17-2-2005 προτάσεις τόσο για τις προδιαγραφές όσο και το τιμολόγιο των μελετών κτηματογράφησης. Παρά τον επίπονο και μακρόχρονο διάλογο, οι προδιαγραφές κτηματογράφησης που ενέκρινε το ΔΣ της «Κτηματολόγιο ΑΕ» και κυρίως το υπό έγκριση τιμολόγιο από τον υπουργό ΠΕΧΩΔΕ, βρίσκονται σε πολλά σημεία σε άλλη κατεύθυνση από τις προτάσεις του. Το τέλος κτηματογράφησης οφείλει να είναι ανταποδοτικό, δεν μπορεί να εξελιχθεί σε μια έμμεση φορολόγηση της ακίνητης περιουσίας.

Πρέπει να επισημανθεί ότι η σημαντική διαφορά μεταξύ της πρότασης του ΤΕΕ και του τιμολογίου που βρίσκεται υπό έγκριση, έγκειται στο γεγονός ότι η «Κτηματολόγιο ΑΕ» θεωρεί ότι το 45% του έργου υλοποιείται από ανειδίκευτο προσωπικό, αλλά και ότι οι συλλογικές συμβάσεις εργασίας του απαιτούμενου επιστημονικού προσωπικού καταστρατηγούνται!

Τα Υποθηκοφυλακεία δεν μπορούν να ανταποκριθούν

Στα τρία χρόνια λειτουργίας των Υποθηκοφυλακέων ως Μεταβατικών Κτηματολογικών Γραφείων που ήδη έχουν παρέλθει, αποδειχθήκε ότι παρά τη συστηματική και ουσιαστική βοήθεια από την «Κτηματολόγιο ΑΕ» δεν μπορούν να ανταποκριθούν ούτε ως μεταβατική λύση στο θεμέλιο. Αντίθετα το όλο σύστημα έχει προσθέσει στις συναλλαγές κόστος και «εκσυγχρονισμένη» γραφειοκρατία.

Η εγγενής αδυναμία των Υποθηκοφυλακέων να υπηρετήσουν με επάρκεια το νέο θεσμό επιδεινώνεται, καθώς δεν υλοποιείται και η νομοθετική πρόβλεψη για σύνταξη κανονισμού λειτουργίας των μεταβατικών κτηματολογικών γραφείων.

Τα συναρμόδια υπουργεία ΠΕΧΩΔΕ και Δικαιοσύνης φέρουν μεγάλη ευθύνη γιατί δεν έχει καν ξεκινήσει η διαδικασία για τη σταδιακή ίδρυση των οριστικών κτηματολογικών γραφείων, όπως προβλέπεται από το Ν. 2664/97. Το ΤΕΕ έχει προτείνει στους αρμόδιους μια καταρχήν λύση για τη διάρθρωση των οριστικών κτηματολογικών γραφείων και το όλο σύστημα της εύρυθμης λειτουργίας και εξυπηρέτησης των πολιτών.

Εν κατακλείδι και απολύτως συνοπτικά:

Το ΤΕΕ από 15-12-2006 σημείωνε σε έγγραφό του προς την «Κτηματολόγιο ΑΕ» ότι «η βασική λογική του σχεδιασμού του έργου, ... βρίσκεται σε πολλά σημεία σε αντίθεση με όσα με πλήρη, τεκμηριωμένο και αναλυτικό τρόπο έχει προτείνει, εισάγουν επικίνδυνους για το έργο πειραματισμούς, οδηγούν σε αμφισβητούμενα αποτελέσματα, θα έχουν ως συνέπεια την ταλαιπωρία των πολιτών και τελικά θα οδηγήσουν το Πρόγραμμα σε μία νέα περιπέτεια».

Από την πλευρά του ο Δικηγορικός Σύλλογος Αθήνας σε ανακοίνωσή του στις 2 Μαΐου 2007 υπογράμιζε, μεταξύ άλλων, ότι «το έργο της σύνταξης του Εθνικού Κτηματολογίου στη χώρα μας είναι πολύπαθο, και δεν χρειάζεται εκ νέου να τεθεί σε κίνδυνο, ειδικά σήμερα που η οικονομική ενίσχυση του πολίτη σε αυτό μέσω του τέλους κτηματογράφησης διασφαλίζει τη χρηματοδότησή της. Οφείλει και η Πολιτεία να κάνει το δικό της χρέος συμμετέχοντας σε αυτήν».

ΣΕ ΝΈΕΣ ΠΕΡΙΠΈΤΕΙΕΣ

την παραγωγή υποβάθρων με ορθο-ανηγμένες εικόνες μεγάλης κλίμακας για τις αστικές περιοχές, δεν έχουν αντιμετωπιστεί.

Δεν υπάρχουν χρονικά περιθώρια – κίνδυνος απώλειας της τεχνητού διαδικασίας

Τα χρονικά περιθώρια έχουν στενέψει πολύ. Ο κίνδυνος να μην καταστεί δυνατή η χρηματοδότηση του σημαντικότερου, και από πλευράς δαπανής, έργου όπως η δημιουργία ψηφιακών βάσεων δεδομένων των «ενεργών τίτλων» από το Γ' ΚΠΣ είναι πιθανός. Και μάλιστα με τη δεδομένη απάντηση που έδωσε σε ερώτηση για το Κτηματολόγιο η αρμόδια Κοινοτική Επίτροπος και Hübner: «Όλα τα σχέδια του τρίτου Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης (ΚΠΣ) πρέπει να έχουν υλοποιηθεί έως την 31η Δεκεμβρίου 2008, ημερομηνία η οποία χαρακτηρίζει τη λήξη της επιλεξιμότητας των δαπανών για το τρίτο ΚΠΣ» (0204/07EL/19.2.2007E).

Και έχουν, επίσης, στενέψει, κα-

πιδηλώνει την έντονη και σοβαρή αντίθεση του επιστημονικού - παραγωγικού δυναμικού στη μεθοδολογία που ακολούθησαν οι υπεύθυνοι της «Κτηματολόγιο ΑΕ».

Οφείλουμε να υπενθυμίσουμε πως δυστυχώ το «ίδιο ακριβώς έργο» το έχουμε ξαναδεί. Οι αναθέσεις των μητρώων του Υπουργείου Γεωργίας, πριν μερικά χρόνια, έγιναν παρά την τεκμηριωμένη αντίθεση του ΤΕΕ και των επιστημονικών συλλόγων, με ιδιαίτερα χαμηλό τίμημα, με άρονηση συμμετοχής της μεγάλης πλειοψηφίας των μελετητών. Αποτέλεσμα είναι: το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης να μην παραλαμβάνει τις μελέτες, οι μελετητές να ζητούν από το ΤΕΕ να τους στηρίξει για να αποπληρωθούν την «υποκοστολογημένη» εργασία τους και η Ευρωπαϊκή Ένωση κάθε χρόνο να επιβάλει μεγάλα πρόστιμα γιατί η Ελλάδα δεν έχει μητρώα, δεν είναι δηλαδή συνεπής με τις δεσμεύσεις της!

Το ΤΕΕ, τουλάχιστον από το 2003, υπογράμμιζε σε κάθε ευκαιρία και προς κάθε αρμόδιο ότι η ε-

ΑΔΙΑΤΑΡΑΚΤΗ
χωρίς ρύπους και σκόνη
www.concrepairs.gr

διαμαντοκοπή, ειδικές κοπές
ΤΗΛ.: 2109951641-3 **X. KOKKINOΣ**
ΔΙΑΣΩΣΗ ΠΟΛ. ΜΗΧ. Ε.Μ.Π.

Εκτός σχεδίου δόμηση και αυθαίρετη δόμηση

Ενας κύκλος συναντήσεων με ανώτατους δικαστικούς λειτουργούς, καθηγητές Πανεπιστημίου και εξειδικευμένους επιστήμονες, δικηγόρους και μηχανικούς, έχει ξεκινήσει με πρωτοβουλία των Προέδρων του ΤΕΕ Γιάννη Αλαβάνου και του Δικηγορικού Συλλόγου της Αθήνας Δημήτρη Παξινού, προκειμένου να συζητηθεί το θέμα της εκτός σχεδίου δόμησης, αλλά

ρούν, μεταξύ άλλων, στην πολιτική γης στη χώρα μας και δεσμεύτηκαν για την ανάληψη κοινής δράσης με σκοπό τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των πολιτών στα αστικά και μη αστικά κέντρα.

Κατά τη διάρκεια της συνάντησης καταγράφηκαν, μεταξύ άλλων, οι εξής προτάσεις:

- 1) σταδιακή κατάργηση της εκτός σχεδίου δόμησης με επέμβαση του κοινού ή του συνταγματικού νομο-

ντημηση των σχετικών προθεσμιών προσβολής εκθέσεων αυτοψίας αυθαιρέτου και πρωτοκόλλων εκ μέρους των αυθαιρετούντων, 8) ολοκλήρωση και εφαρμογή του Γενικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού (Εθνικό Χωροταξικό), των Ειδικών Χωροταξικών Σχεδίων, των ΓΠΣ και ΣΧΟΟΑΠ, 9) απαγόρευση της κατάτμησης κατά μήκος των οδικών αξόνων, 10) πρόβλεψη οικονομικών ανταλλαγμάτων, αποζημίωσης και ανταποδοτικών κινήτρων για τους ιδιοκτήτες εκτάσεων σε εκτός σχεδίου περιοχές σε περίπτωση κατάργησης της δυνατότητας δόμησης επ' αυτών, 11) πρόβλεψη οικονομικών μέσων (π.χ. υψηλή φορολογία) που θα λειτουργεί ως αντικίνητρο τόσο για την οικοδόμηση σε εκτός σχεδίου περιοχές όσο και για την αυθαίρετη δόμηση, 12) οργάνωση και στελέχωση των πολεοδομικών γραφείων για την έγκαιρη αντιμετώπιση της αυθαίρετης δόμησης, 13) ενημέρωση των πολιτών για την απειλή επιβολής αυτηρών ποινικών και διοικητικών κυρώσεων στις περιπτώσεις ανέγερσης αυθαίρετων κατασκευών, 14) ενεργοποίηση της κοινωνίας των πολιτών για την αντιμετώπιση της υποβάθμισης του περιβάλλοντος από την εκτός σχεδίου και την αυθαίρετη δόμηση, 15) ενδυνάμωση της πολιτικής βούλησης της εκάστοτε κυβέρνησης ώστε να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά το ζήτημα των αυθαιρέτων κατασκευών και να εξαλείψει την πεποιθηση των αυθαιρετούντων ότι μπορούν να παρανομούν και στη συνέχεια να νομιμοποιούν τις κατασκευές τους.

Οι απόψεις αυτές θα τύχουν κατάλληλης επεξεργασίας από την αρμόδια επιτροπή του ΤΕΕ και του ΔΣΑ, ώστε να λάβουν τη μορφή ενός παρεμβατικού κειμένου με συγκεκριμένες προτάσεις, το οποίο θα υποβληθεί στους αρμόδιους υπουργούς και θα δοθεί στη δημοσιότητα εντός του μηνός Οκτωβρίου.

και της αυθαίρετης δόμησης σε εντός και εκτός σχεδίου περιοχές.

Θέμα μείζον και οξύ στον ελλαδικό κόσμο.

Ο κύκλος αυτών των συναντήσεων ξεκίνησε στις 26 Ιουλίου και όσοι συμμετείχαν συστηματικά τα τελευταία χρόνια ασχολούνται με τα ζητήματα αυτά. Σκοπός είναι να εκφραστούν οι απόψεις και οι προτάσεις τους για την αντιμετώπιση της εκτός σχεδίου δόμησης και του φαινομένου της αυθαίρετης δόμησης.

Κατά την έναρξη της συνάντησης, οι Πρόεδροι του ΤΕΕ και του ΔΣΑ αντίστοιχα, αναφέρθηκαν στη συνεργασία που έχουν αναπτύξει το τελευταίο διάστημα σε θέματα που αφο-

Μια κοινή πρωτοβουλία του ΤΕΕ και του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών για να αντιμετωπιστεί το μείζον αυτό ζήτημα